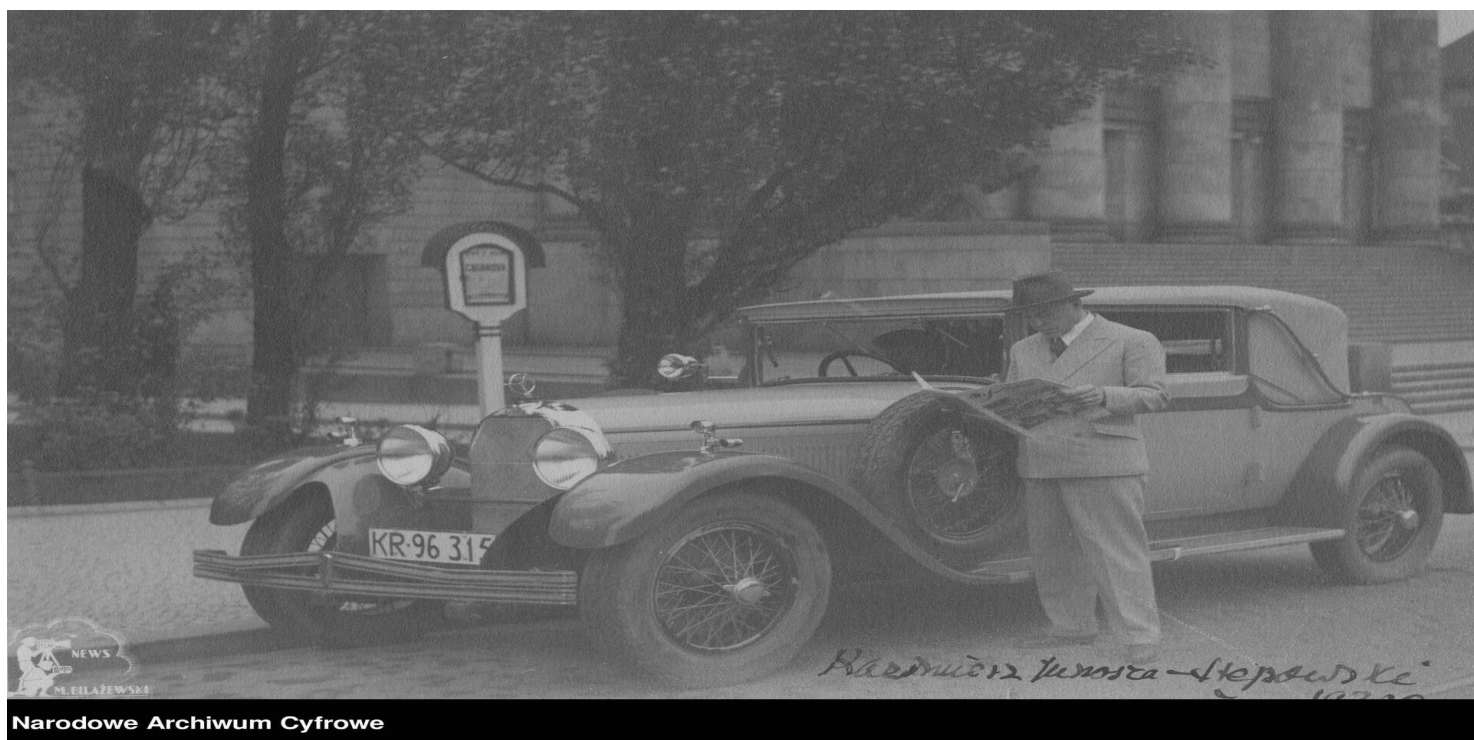

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/101965,Tragiczna-smierc-Kazimierza-Junoszy-Stepowskiego.html>

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Kazimierz Junosza-Stepowski na ul. Poznańskiej w Warszawie, 1930 r. (fot. NAC)

ARTYKUŁ

Tragiczna śmierć Kazimierza Junoszy- Stępowskiego

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: ANETA NISIOBĘCKA 05.07.2023

5 lipca 1943 r. w mieszkaniu przy ul. Poznańskiej 38 padły strzały. Oddział egzekucyjny polskiego podziemia wykonał wyrok śmierci za kolaborację z okupantem hitlerowskim. Śmiertelne kule dosięgły wybitnego polskiego aktora,

Kazimierza Junoszę-Stępowskiego.

Do dziś przebieg wydarzeń z tamtego dnia owiany jest legendami. Jedna, powielana w artykułach Jacka Jantara, wykreowała obraz Junoszy jako zdrajcy współpracującego z hitlerowcami, który przyczynił się do „wielkiej wyspy” w dowództwie AK i aresztowania komendanta głównego AK gen. Stefana Grota-Roweckiego.

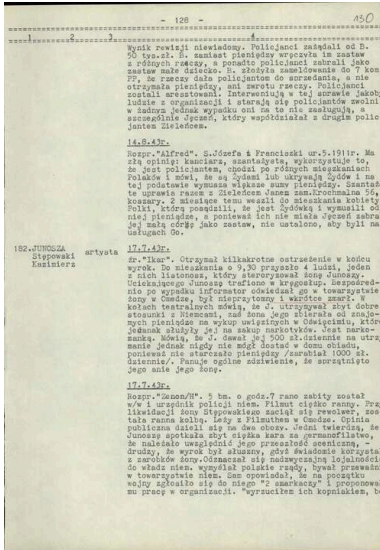
**Kazimierz Junosza-Stępowski z
żoną Jadwigą i pasierbem (fot.
NAC)**

Po odczytaniu wyroku Junosza płacząc, miał przyznać się do winy i zażyć truciznę podaną przez oddział egzekucyjny.

Po odczytaniu wyroku Junosza płacząc, miał przyznać się do winy i zażyć truciznę podaną przez oddział

egzekucyjny.

Według drugiej, głoszonej przez Romana Niewiarowicza, Bohdana Korzeniewskiego, Czesława Michalskiego, Ludwika Landaua, wyrok był wydany na jego żonę Jadwigę Galewską, lecz aktor zasłonił ją w krytycznym momencie oddania strzału przez oddział egzekucyjny. Według jeszcze innej – Galewskiej nie było w mieszkaniu, a państwo podziemne w celu zatuszowania pomyłki ogłosiło, że Stępowski również kolaborował z Niemcami.

Informacje dotyczące Kazimierza Junoszy-Stępowskiego oraz jego żony Marii, pochodzące ze sporządzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Warszawie „Wykazu osób występujących w materiałach archiwalnych okresu okupacji rozpracowywanych przez wywiad i kontrwywiad Armii Krajowej” (z zasobu IPN)

- 129 -

183. JUNOSZA żona w/w
Stępowka Maria
Zm. 8-wa ul. Św. Józefa 20 m 15. Łódź.

21.11.41r.
Dr. "Marianka". Jest w ścisłym kontakcie z Go, podaje, że przez swoje stosunki zwała widzieli z Pawlaka i ówci ciska ludzi to przesłano przy pomocy sekretarki, strzyga cwałskie nie ustalono. Wraz jest, że naciska ludzi na duże sumy i prezenty, o sprawy nie subtelnie. Dla charakterystyki podaje się dotychczasowe znanie jednej z strażek.

19.10.42r.
Dr. "Munya". Wraz z Pedyckowską pobiera duże sumy za realizację z Pawlaka. Informacje ich między nie odnosiła aktywnie.

184. JURCEWICZ Erast
Józef
Zm. 8-wa ul. Św. Józefa 20 m 15. Łódź.

4.6.42r.
Dr. "Pawelczak". W/w Luboń Cieszków i Stary Franciszek wg opinii organu WOP Sędziuchą i przysyłał listy do ostatniej węgry w WOP. Jurcewicz i Luboń spotykali się z sekretarzem WOP w mieszkaniu p. Cylińskiej, balia J. ewocarnie, Al. Werszolimskie 101 - ewocarnie, Krucza 6 w GO. Werszolimskie 6 u p. Sędziuchę.

185. JURCEWICZ Żona
Halina
Zm. 8-wa ul. Św. Józefa 20 m 15. Łódź.

13.6.42r.
Dr. "Alfred". C. Józefa i Jendry ur. 17.8.1911r. stale przebywał w Łowiczynie w Warszawie, ogłosił urzędowa libacje w stambule. Podobno dużo ludzi przestawiano do GO. Józefki niez.

186. JURCEWICZ Makowicz
Jadwiga
Zm. 8-wa ul. Św. Józefa 20 m 15. Łódź.

21.8.42r.
Rozpr. "Kwieciek". C. Józefa i Bronisławy ur. 10.10.1899r. przy mężu. Mąż jej radca, rolnik mieszka przy ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 19 m 14. 4 czerwca 42r. wysłał dowozy czasowo do Krakowa.

22.2.42r.
Rozpr. "Kwieciek". C. Józefa i Bronisławy w Kochanowicach ur. 1899r. Od półtora roku dom ten zajęty jest przez Niemców, wódec czasem wys. tam nie mieszka, chociaż w biurze meldunkowej figuruje wciąż zamieszkaną adresem.

187. KUTY Komorów
Agata
Zm. 8-wa ul. Św. Józefa 20 m 15. Łódź.

22.8.42r.
Dr. "Mama". Pochodzenia żydowskiego. Stale operuje terminalami DWZ, rozpisując: że ma z tą organ. kontakt Przewodni i szczeg. do zakupu cygaretek na jedne materiały dla DWZ, wygląda na prowokatorkę, mieszka jako szlachetnica i inż. Kochanowskiego róg Kłopotowej i Brzozowej. Otrzymuje kasę prasy.

11.9.42r.
Rozpr. "Janina". Od 3.6.42r. zamieszkała Komorów, ur. 10.7.1898r. wesoła blondynka typ wybitnie szlachetna.

Informacje dotyczące Kazimierza Junoszy-Stępowskiego oraz jego żony Marii, pochodzące ze sporządzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Warszawie „Wykazu osób występujących w materiałach archiwalnych okresu okupacji rozpracowywanych przez wywiad i kontrwywiad Armii Krajowej” (z zasobu IPN)

* * *

Ten jeden z najwybitniejszych aktorów okresu międzywojennego sztuki aktorskiej uczył się w Klasie Dykcji i Deklamacji Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego. Po jej ukończeniu grał na deskach teatrów w Krakowie, Łodzi, Poznaniu...

W polskiej kinematografii międzywojennej był najlepiej opłacanym aktorem.

Liczne sukcesy teatralne odniósł na deskach Teatru Polskiego w Warszawie, kierowanego przez Arnolda Szyfmana. W polskiej kinematografii międzywojennej był najlepiej opłacanym aktorem; do 1939 r. zagrał w 57 produkcjach filmowych.

Jego radość z grania oraz doskonała passa zawodowa przeplatały się z goryczą w życiu prywatnym. W 1922 r. poślubił młodszą od siebie Jadwigę Galewską, która bez powodzenia próbowała swoich sił w teatrze i rewii. Mocno zaangażowany w wykreowanie z niej diwy operowej, Stępowski wysłał ją na studia do Włoch. Niestety, wróciła nie tylko bez żadnych wyuczonych umiejętności, ale także... z nałogiem uzależnienia od morfiny. W czasie okupacji walka o jej zerwanie z nałogiem coraz bardziej pogrążała psychicznie Junoszę-Stępowskiego. W celu finansowania jej leczenia zaangażował się do koncesjonowanego przez Niemców Teatru Komedia, kierowanego przez Igo Syma.

Afisz teatralny z 1937 r.
(Kujawsko-Pomorskie Biblioteka
Cyfrowa)

Ona sama na dodatek, aby zdobyć pieniądze na zakup morfiny, trudniła się oszustwem, wyłudzając pieniądze od rodzin osób aresztowanych przez Niemców pod pretekstem załatwienia ich zwolnienia. Część źródeł podaje również, że była konfidentką Gestapo. Za ten haniebny proceder państwo podziemne wydało na nią wyrok śmierci, który ostatecznie na niej wykonano w marcu 1944 r. Biografia aktora stała się kanwą scenariusza do filmu pt. „Oszołomienie” w reżyserii Jerzego Sztwiertni.

POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ Koncesjonowane kino i teatr w GG

Wojciech Kilar, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Wojciech Kilar, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Wojciech Kilar, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Wojciech Kilar, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Wojciech Kilar, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

Kino i teatr pod okupacją

Jedną z plasz wystawy IPN "Kino i teatr pod okupacją Polskie środowisko teatralne i filmowe w czasie II wojny światowej"

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ